

ЗВІТ

про основні показники наукової діяльності кафедри терапевтичної стоматології у 2 кварталі 2026 року

Таблиця 2

	Найменування показників виконання завдання (стаття, патент, інформаційний лист, метод рекомендації, нововведення), конференції (програма)	Одиниця виміру	Очікувані результати	Фактично досягнуто
Дослідити:	Стаття – Лізоцим ротової рідини як маркер місцевого імунітету у хворих на генералізований періодонтит і герпесвірусну інфекцію / Т.Д. Бублій, О.В. Ганчо, Т.М. Мошель, О.М. Бойченко, С.В. Коломієць <i>Український стоматологічний альманах</i> . 2026;1:5-10. Scopus	1	Мета - визначити рівень лізоциму ротової рідини у хворих на хронічний генералізований періодонтит та герпесвірусну інфекцію і встановити взаємозв'язок між активністю ферменту та тяжкістю перебігу патологічного процесу.	Активність лізоциму ротової рідини достовірно знижена при всіх досліджуваних патологіях, особливо при поєднанні генералізованого періодонтиту з герпесвірусною інфекцією. Низький рівень ферменту може розглядатися як маркер пригнічення неспецифічного імунного захисту та прогностично несприятлива ознака рецидивів HSV-1. Перспективним напрямом подальших досліджень є розробка терапевтичних підходів, спрямованих на підвищення активності лізоциму як природного чинника місцевого імунітету.
Дослідити:	Стаття – Задорожна С.М., Марченко А.В., Литовченко І.Ю., Ємченко Я.О, Погребняк К.С. Роль хронічного стресу в клінічній маніфестації герпетичних уражень порожнини рота. <i>Український стоматологічний альманах</i> . 2026;1:23-30. Scopus	1	Мета - вивчити та проаналізувати зв'язок хронічних тривожних станів з клінічними проявами рецидивуючого герпетичного стоматиту.	У досліджуваній популяції молодих дорослих із медичною освітою переважає помірний рівень сприйнятого хронічного стресу, що відображає високий психоемоційний тиск, притаманний сучасним соціальним та професійним умовам. Клінічно маніфестні герпетичні ураження були виявлені менш ніж у 25% респондентів, незважаючи на загальновідому високу серопозитивність вірусу простого герпесу, що підтверджує домінування латентного або субклінічного перебігу інфекції.
Дослідити:	Стаття – Influence of fluoride on dental tissues: mini-review and own research / O. Kostyrenko, A. Nikolishin, N. Kotelevska [et al.] <i>Східноукраїнський медичний журнал</i> . 2026;1(14):163-171. Scopus	1	Методика використання аміачного срібла дозволяє вивчити структурні зміни емалі та дентину при різних ступенях флюорозу зубів.	За допомогою світлової мікроскопії тонких шліфів зубів досягнуто ефективного вивчення структури твердих тканин при різних ступенях флюорозу зубів.

Дослідити:	Стаття – Гігієна порожнини рота, харчові звички й ознаки тривожності в дітей внутрішньо переміщених осіб під час воєнного стану / А.С. Мосієнко, О.В.Шешукова, А.В. Марченко, Е.В. Ніколішина та ін. <i>Здоров'я дитини</i> . 2026;2(21):67-73. Scopus	1	Мета – вивчити вплив вимушеного переміщення, стресу та змін у способі життя на стоматологічне здоров'я дітей.	Діти ВПО мали вищу поширеність карієсу зубів і гірші показники гігієни рота й резистентності емалі.
Дослідити:	Стаття – Фактори ризику і патогенетичні механізми стоматологічних порушень у дітей і підлітків із шизофренією (огляд літератури) / В.В. Зима, А.С.Мосієнко, О.В. Шешукова, Т.В.Поліщук, В.Г. Костенко, Е.В.Ніколішина <i>Український стоматологічний альманах</i> . 2026;1:100-107. Scopus	1	Мета – провести систематичний огляд літератури за період 2012-2025рр.	Шизофренія у дітей і підлітків асоціюється з високим ризиком стоматологічних ускладнень через комплекс медикаментозних, мікробіологічних та імунних факторів.
Дослідити:	Стаття – Наноконпозиція для лікування хронічного апікального періодонтиту та відновлення кісток / В.К. Шевченко, В.Л. Мельник, О.П. Костиренко, Б.Ю. Силенко, Ю.І. Силенко. <i>Світ медицини та біології</i> . 2026;22(1):277-280. WoS	1	Методика використання фосфатного буфера дозволяє визначити позитивні структурні зміни тканин пародонту верхівкової ділянки кореня при лікуванні хронічного верхівкового періодонтиту	За допомогою клінічного та комп'ютерного дослідження отримано підтвердження проліферативних процесів кісткової тканини та дентину верхівкової ділянки кореня. Досягнуто усунення вогнища запалення та фібротизацію періодонту з подальшим ущільненням кісткової тканини.
Дослідити:	Стаття – Порівняння точності цифрових та апаратних методів визначення кольору зубів / М.М.Прокопенко, І.Ю. Попович. <i>Інновації в стоматології</i> . 2026;1: 66-71.	1	Мета - дослідити точність цифрових та апаратних методів визначення кольору зубів у клінічних умовах	У результаті клінічного та цифрового аналізу встановлено високу узгодженість між колориметром CM-200S та інтраоральним 3D-сканером Shining 3D ($\Delta E = 0,25$), що підтверджує практичну еквівалентність апаратних методів. Виявлено значний вплив умов освітлення на цифрове визначення кольору зубів. Найбільш точні результати отримано

				за нейтрального денного освітлення. Розроблений програмний застосунок Lab GUI забезпечив стандартизований аналіз параметрів кольору у просторі CIELAB та мінімізував суб'єктивний вплив оператора.
Дослідити:	Стаття – Вплив психологічного статусу пацієнтів на перебіг червоного плескатоного лишая у ртотвій порожнині (огляд літератури) /Петрушанко Т. О., Іленко Н. М., Бойченко О. М., Іленко-Лобач Н. В. // Вісник проблем біології і медицини – 2026 – Вип. 2 (181) С. 103-108	1	Викладений аналіз наукових даних щодо ролі стресу, психологічного стану людини у розвитку червоного плескатоного лишая у ртотвій порожнині.	Психологічні розлади відіграють важливу роль як тригер для розвитку червоного плескатоного лишая та є причиною багатьох рецидивів. Психологічна підтримка була б доцільною для покращення психічного здоров'я, оскільки це позитивно вплине на якість життя пацієнтів та призведе до тривалого покращення перебігу захворювання.
Дослідити:	Стаття – Упровадження цифрових технологій в інноваційні методи навчання на кафедрі терапевтичної стоматології ПДМУ / Т.О.Петрушанко, І.Ю. Попович, Н.М. Іленко, В.М. Петрушанко. <i>Сучасні цифрові технології та інноваційні методи навчання медичних кадрів:</i> мат. наук.-практ.конф. з міжнар.уч. Полтава, 26 березня 2026р. С.198-199.	1	Мета - теоретичне ознайомлення здобувачів освіти із сучасними цифровими технологіями та можливість опанування практичними навичками їх використання під час практичних занять.	Впровадження цифрових технологій в освітній процес на кафедрі терапевтичної стоматології надзвичайно важливе і потребує постійної уваги на етапах формування навчальних планів та програм та матеріального забезпечення навчального процесу.
Дослідити:	Стаття – Можливості використання сучасних цифрових технологій в освітньому процесі на кафедрі терапевтичної стоматології /А.К.Ніколішин, А.В. Марченко, Е.В. Ніколішина, І.Ю. Литовченко. <i>Сучасні цифрові технології та інноваційні методи навчання медичних кадрів:</i> мат. наук.-практ.конф. з міжнар.уч. Полтава,	1	Мета – проаналізувати можливості використання сучасних цифрових технологій в освітньому процесі на кафедрі терапевтичної стоматології.	Поєднання активної роботи здобувачів на практичних заняттях у клінічних залах з використанням лекційного матеріалу й сучасних цифрових технологій розвиває клінічне мислення майбутнього лікаря і підвищує конкурентноспроможність наших випускників.

	26 березня 2026р. С.187-188.			
Дослідити:	Стаття – Лекція: оновлення традиційної форми навчального заняття / О.С. Іваницька, Н.І.Гончаренко, І.О. Іваницький. <i>Сучасні цифрові технології та інноваційні методи навчання медичних кадрів:</i> мат. наук.-практ.конф. з міжнар.уч. Полтава, 26 березня 2026р. С. 86-88.	1	Мета – дослідити роль лекцій у структурі освітнього процесу.	Лекцію варто розглядати як своєрідний «дороговказ» для подальшої самостійної роботи студентів. Необхідно активно використовувати інтерактивні методи навчання та інформаційно-комунікативні технології.
Дослідити:	Стаття – Актуальність міждисциплінарної інтеграції в роботі студентського наукового гуртка кафедри терапевтичної стоматології / Т.М. Мошель, О.М.Бойченко, О.В. Ганчо, Т.Д.Бублій. <i>Сучасні цифрові технології та інноваційні методи навчання медичних кадрів:</i> мат. наук.-практ.конф. з міжнар.уч. Полтава, 26 березня 2026р. С.164-166.	1	Визначення ролі міждисциплінарної інтеграції в роботі студентського наукового гуртка кафедри терапевтичної стоматології.	Доведено роль міжкафедральної співпраці з виконанням спільних студентських наукових робіт як однієї з ефективних форм реалізації міжпредметних взаємозв'язків.
Дослідити:	Посібник – Паліативно-хоспісна допомога в загально-лікарській практиці: мультидисциплінарний підхід (в питаннях і відповідях) Ждан В.М., Потяженко М.М., Марченко А.В. ... Литовченко І.Ю. та ін. Полтава. 2026: 623с. ISBN 978-617-8593-04-9	1	Даний навчальний посібник є міждисциплінарним виданням, який складений українською та англійською мовами, розроблений для здобувачів вищої освіти, інтернів, практикуючих лікарів.	У навчальному посібнику викладені сучасні основні положення організації паліативної та хоспісної допомоги дорослому та дитячому населенню в мирний та воєнний час на підставі сучасних клінічних рекомендацій, протоколів та настанов.
Дослідити:	Тези – Часова динаміка зубної біоплівки та функціональна роль стрептококів у карієсогенності / А.В. Зайцев, Н. В. Котелевська,	1	Вивчення властивостей зубної біоплівки дозволяє ефективно проводити профілактику карієсу зубів.	Досягнуто якісне проведення профілактичних заходів направлених на усунення причини впливу демінералізації емалі зі сторони зубної біоплівки.

	О.П. Костиренко, А. К. Ніколішин. <i>Світ наукових досліджень: мат. міжнар. мультидисциплінарної наук. інтернет-конф. (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 19-20 березня 2026 р.) / за ред. : О. Патряк [та ін.] ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. – Тернопіль : ФО-П Шпак В.Б., 2026, С. 79–81.</i>			
Дослідити:	Тези - Накопичувальна концепція розвитку карієсу / Ю.Ю. Гриценко, А.В. Зайцев, Н.В. Котелевська, О.П.Костиренко. <i>Ортодонтія без кордонів: мат. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар.уч. присвяченої пам’яті професора Л.П. Григор’євої та 105-річчю ПДМУ.м.Полтава, 9 квітня 2026 р. С. 13-14.</i>	1	Мета – формування теоретичної концепції розвитку карієсу зубів.	Карієс є результатом порушення динамічної рівноваги в порожнині рота, яка виникає внаслідок накопичення кислоти в ротовій рідині. Клінічні прояви відображають лише завершення довготривалого накопичувального процесу.
Дослідити:	Тези - Роль стимуляційного навчання у підготовці пародонтологів / Петрушанко Т.О., Попович І.Ю., Іленко Н.М., Петрушанко В.М., Іленко -Лобач Н.В., Мошель Т.М. // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «ОРТОДОНТІЯ БЕЗ КОРДОНІВ», присвяченої пам’яті професора Л.П. Григор’євої та 105-річчю Полтавського державного медичного університету (9 квітня 2026 року) Полтава, 2026 .- С.31- 32	1	Оцінка ролі симуляційної підготовки слухачів на циклі спеціалізації з фаху «Пародонтологія».	Анкетування показало, що саме симуляційне навчання дає можливість імітувати клінічні випадки, розвивати дрібну моторику та клінічне мислення без ризику для пацієнтів, опанувати сучасні технології та методики діагностики та лікування в пародонтології.
Дослідити:	Авторське право – Свідectво про	1	Мета дослідження –	Можно припустити, що зростання рівня тривожності сприяє

дити:	реєстрацію авторського права на твір № 145063 Україна. Обґрунтування лікування гінгівіту поєднаного з цукровим діабетом у військових / І.Л. Дворник, С.Ю.Чечотіна, О.В. Муравльова, А.В.Марченко, І.Ю. Литовченко, Е.В. Ніколішина (Україна). - №с202602662; заявл. 16.03.26; дата реєстрації 02.04.26.		обґрунтування лікування гінгівіту поєднаного з ЦД у військових з урахуванням стану психосоматизованого розладу.	формуванню або посиленню існуючої соматизації у військових молодого віку. Запропонований метод діагностики дозволяє об'єктивізувати стан психосоматизованого розладу у пацієнтів із захворюванням на ЦД, які мають запальні захворювання тканин пародонта - гінгівіти. Запропонована та обґрунтована методика терапії катарального та гіперторофічного гінгівітів у військових, що хворіють на ЦД, має позитивний вплив на клінічний перебіг, не має побічної дії, може бути рекомендована до застосування у медицині.
Дослідити:	Авторське право – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 145064 Україна. Особливості діагностики та лікування пародонтиту поєднаного з цукровим діабетом у військових / О.В. Муравльова, С.Ю.Чечотіна, І.Л. Дворник, А.В. Марченко, Е.В. Ніколішина, І.Ю.Литовченко (Україна). - №с202602663; заявл. 16.03.26; дата реєстрації 02.04.26.	1	Мета роботи – запропонувати поєднані методи діагностики й лікування пародонтиту та цукрового діабету у військових.	Запропонований метод діагностики дозволяє об'єктивізувати стан психоемоційного дисбалансу у пацієнтів із захворюванням на цукровий діабет, які мають генералізований пародонтит. Методи лікування та підтримувальної терапії військових позитивно впливають на клінічний перебіг обох захворювань, не мають побічної дії, можуть бути рекомендовані до застосування у медицині.
Дослідити:	Авторське право – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 145466 Україна. Терапія запалень губ у військових на тлі цукрового діабету / І.Ю.Литовченко, С.Ю.Чечотіна, А.В. Марченко, О.В. Муравльова, І.Л. Дворник, Е.В. Ніколішина (Україна). - №с202602661; заявл. 16.03.26; дата реєстрації 13.04.26.	1	Мета дослідження – обґрунтування терапії хейлітів на тлі цукрового діабету у військових та впровадження методик фармакологічного та немедикаментозного стресоподолання у цієї групи населення.	Авторами запропонована та обґрунтована терапія метеорологічного хейліту на тлі цукрового діабету у військових. Впроваджена методика фармакологічного та немедикаментозного стресоподолання має позитивний вплив на клінічний перебіг, не має побічної дії, може бути рекомендована до застосування у медицині.
Дослідити:	Авторське право – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 145749. Оцінка ефективності	1	Мета дослідження – оцінка ступеня мінералізації кісткової тканини з	Оцінка використання методики фосфатного буфера при лікуванні верхівкового періодонтиту дозволяє на сучасному рівні визначити ступінь мінералізації проблемної ділянки

	лікування апікального періодонтиту / О.П.Костиренко, В.Л. Мельник, В.К. Шевченко, Б.Ю. Силенко, Ю.І.Силенко. – Дата реєстрації 16. квітня 2026 р.		використанням сучасних цифрових технологій за допомогою шкали Гаунсфілда (Hounsfield), (UH).	кісткової тканини за допомогою сучасних цифрових технологій та статистичної обробки даних.
Дослідити:	Авторське право – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 146090 Україна. Анкета для визначення факторів ризику рецесії ясен у осіб молодого віку / Т.М.Мошель, Т.О. Петрушанко, О.М. Бойченко, К.В. Чала (Україна). – №с202603230; заявл. 25.03.2026; дата реєстрації 27.04.2026.	1	Мета дослідження – вивчення основних факторів виникнення рецесії ясен у осіб молодого віку.	Проведений індивідуальний аналіз факторів ризику рецесії ясен у осіб молодого віку, який враховує вплив місцевих і загальних чинників, а також анатомо-фізіологічних особливостей порожнини рота.
Дослідити:	Авторське право – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 146423 Анкета для оцінки властивостей стоматологічних матеріалів у клінічній практиці / Бублій Т. Д., Зеленський Д.Р. Дата реєстрації 1 травня 2026 р.	1	Суть способу полягає в анкетуванні практикуючих лікарів-стоматологів. Опитування включає: критерії вибору матеріалів, оцінку їх маніпуляційних та естетичних характеристик, а також враховує клінічний стаж лікаря.	Дана анкета пропонує комплексний підхід до оцінки ефективності стоматологічних матеріалів, враховуючи як їхні фізико-механічні властивості, так і реальний суб'єктивний досвід фахівців. Цей спосіб дозволяє об'єктивно проаналізувати переваги та недоліки різних груп матеріалів. Отримані результати допоможуть оптимізувати протоколи їх вибору для конкретних клінічних ситуацій. Дана анкета є доступною для масового опитування лікарів і не потребує додаткових матеріальних витрат для збору даних.
Дослідити:	Авторське право – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 146559 Україна. Клініка і фармакотерапія захворювань губ: реферативний довідник / А.В.Марченко, Т.П. Скрипнікова, С.Ю.Чечотіна, І.Ю. Литовченко (Україна). - №с2026003960; заявл. 10.04.26; дата реєстрації 11.05.26.	1	Даний навчальний посібник розроблений для здобувачів вищої освіти з метою формування клінічного мислення та ефективного засвоєння матеріалу із перспективою його подальшого використання у професійній діяльності.	У реферативному довіднику представлені наукові публікації дослідників щодо клінічних випадків, діагностики та фармакотерапії захворювань губ за останнє десятиріччя.

Дослідити:	Авторське право – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 146560 Україна. Хейліти: діагностика та патогенетичне лікування. Монографія / А.В.Марченко, І.Ю. Литовченко, Е.В.Ніколішина, Н.М. Іленко (Україна). - №с2026003958; заявл. 10.04.26; дата реєстрації 11.05.26.	1	Дана монографія корисна для науковців, здобувачів освіти, інтернів, практикуючих лікарів-стоматологів.	У монографії узагальнений досвід авторів щодо діагностики, патогенетичного лікування і прогнозування виникнення захворювань губ. Видання містить сучасну інформацію, яка має практичне спрямування і направлена на підвищення якості терапії пацієнтів з хейлітами.
Дослідити:	Авторське право – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 146561 Україна. Сучасний підхід до менеджмента пацієнтів з ендокринною патологією та підтримкою стоматологічного здоров'я. Навчальний посібник / О.В.Муравльова, І.Л. Дворник, А.В.Марченко, І.Ю. Литовченко (Україна). №с2026003957; заявл. 10.04.26; дата реєстрації 11.05.26.	1	Даний навчальний посібник є міждисциплінарним виданням, який розроблений з метою формування клінічного мислення та ефективного засвоєння матеріалу.	Сучасний підхід до менеджмента пацієнтів базується на принципах міждисциплінарності, персоналізованої медицини та профілактичної спрямованості. Посібник призначений для здобувачів магістерського рівня вищої освіти.
Дослідити:	Авторське право – Діагностичні критерії та лікування кандидозу порожнини рота у пацієнтів із ВІЛ-статусом / Петрушанко Т.О., Іленко-Лобач Н.В., Іленко Н.М // Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 146661 Дата реєстрації 11 травня 2026р	1	Обґрунтування вибору діагностичних критеріїв та тактики лікування кандидозу порожнини рота в осіб із ВІЛ статусом	Лікування кандидозу у ВІЛ-позитивних осіб — це не просто боротьба з кандидозними ураженнями, а тест на ефективність контролю над вірусом. Повне одужання можливе лише за умови синергії антимікотиків та дієвої антиретровірусної терапії (АРТ). Без стабілізації імунітету за допомогою АРТ лікування кандидозу часто дає лише тимчасовий або частковий ефект.
Дослідити:	Авторське право – Особливості клінічного прояву та перебігу кандидозу порожнини рота у осіб з ВІЛ статусом / Петрушанко Т.О., Іленко-Лобач Н.В., Іленко Н.М. // Свідоцтво про	1	Вивчення особливостей клінічних проявів та перебігу кандидозу порожнини рота у ВІЛ-інфікованих пацієнтів	Кандидоз порожнини рота у ВІЛ-інфікованих пацієнтів є найпоширенішим опортуністичним захворюванням (зустрічається у 75–90% клінічних спостережень) і служить клінічним маркером прогресування імунодефіцитного стану.

	реєстрацію авторського права на твір № 146662 Дата реєстрації 11 травня 2026р			
Дослідити:	Авторське право – Підтримувальна терапія пацієнтів із кандидозом порожнини рота та ВІЛ-статусом / Петрушанко Т.О., Іленко-Лобач Н.В., Іленко Н.М. // Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 146663 Дата реєстрації 11 травня 2026р	1	Запропонувати спосіб підтримувальної терапії кандидозу порожнини рота пацієнтам із ВІЛ статусом	Для підтримувальної терапії запропонували Сандрин (екстракт Скумпії шкірястої) 2-3 рази на добу, розчинивши 15 крапель екстракту в 60 мл води для полоскання порожнини рота. В алгоритм включене застосування зволожуючого гелю <u>GUM Hydral</u> . Та дотримання дієтичного і гігієнічного контролю. Підтримувальна терапія для пацієнтів із кандидозними ураженнями порожнини рота та ВІЛ статусом забезпечує поступову ерадикацію збудника на тлі повільного відновлення місцевого імунітету слизової оболонки порожнини рота
Дослідити:	Авторське право – Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 146732 Україна. Спосіб лікування стоматиту при хворобах травного каналу у пацієнтів з зубними протезами / Г.М. Кузь, С.Ю.Чечотіна, І.Ю. Попович, А.В.Марченко, І.Ю. Литовченко, О.І.Тесленко, І.А. Ніколішин (Україна). №с2026004003; заявл. 13.04.26; дата реєстрації 12.05.26.	1	Мета даної роботи – застосування рослинних препаратів для лікування стоматиту у пацієнтів з зубними протезами при хворобах травного каналу.	Запропонований спосіб лікування стоматиту, що включає застосування рослинних препаратів у пацієнтів похилого віку, які мають хвороби травного каналу та користуються знімними зубними пластинковими протезами, ефективний, може бути рекомендований до застосування у практичній стоматології. Усім пацієнтам ми рекомендували через 3-4 місяці після проведення лікування стоматиту пройти курс підтримувальної терапії.

Завідувачка кафедру
терапевтичної стоматології ПДМУ
д.мед.н, професорка

Тетяна ПЕТРУШАНКО